

Гордон > Блоги

БЛОГИ

Igor Semivolos
Директор Центру близькосхідних досліджень

Усі матеріали автора

Іран шантажем змусив США до переговорів, і так буде після угоди

17 червня, 15.47

Отже, перше. Крах базової гіпотези: пастка видавання "бжаного за дійсне". Іранський кейс демонструє руйнування стратегічної аксіоми Вашингтона та Тель-Авіва, що панувала десятиліттями щодо Ірану: "Максимальний тиск, який спричиняє внутрішній розкол і призводить до падіння режиму". Ця логіка була лінійною і фактично виявилася хибною.

РЕКЛАМА

Стратегія США та Ізраїлю базувалася на припущенні, що накопичення критичного тиску – санкції, військові удари, дипломатична ізоляція – рано чи пізно призведе до політичного транзиту. Натомість спрацював зворотний ефект: консолідація системи навколо загрози. Іранський режим продемонстрував здатність абсорбувати збитки, яку його противники системно недооцінювали. Для ідеологізованих, безпеково-орієнтованих режимів виживання є абсолютним пріоритетом – заради цього вони готові жертвувати економікою, добробутом громадян і навіть частиною інфраструктури. На виході з кризи еліта відчуває не слабкість, а триумф.

Друге. Операційна ефективність проти стратегічного результату. Про це я вже багато писав, починаючи з другого тижня війни. Маємо класичну дилему військової стратегії: операційні успіхи не тотожні політичній перемозі. Ізраїль мав безпрецедентну тактичну свободу дій – знищував іранських лідерів та лідерів іранських проксі-сил, завдавав точкових ударів по інфраструктурі, демонстрував технологічну перевагу. Але ці дії не мали механізму конвертації у зміну влади в Тегерані. Застосування військової сили продемонструвало свою ефективність у завданні економічних та матеріальних збитків, проте виявилось неспроможним змінити внутрішню політичну архітектуру режиму. Навіть повне знищення ядерних об'єктів лише силою було визнано або неможливим, або надто ризикованим. Парадокс ситуації полягає в наступному: чим точнішими були удари, тим чіткіше вони ілюстрували межу, яку не можна перейти без катастрофічних побічних наслідків. Іран навчився жити всередині цієї межі.

Третє, моє улюблене: розбіжність стратегічних культур: США проти Ізраїлю. Угода унаочнила фундаментальний розкол у сприйнятті загрози між союзниками – і цей розкол структурний, а не ситуативний. Для Вашингтона пріоритетом є менеджмент ризиків і стабілізація. США мислять категоріями глобальних потоків – морських шляхів, енергетичної безпеки, недопущення великої війни, що зв'язала б їхні ресурси. Угода для них – раціональний інструмент фіксації збитків і повернення до прогнозованості, насамперед через ядерне досєє.

Для Тель-Авіва загроза екзистенційна, принаймні вони так це артикулюють. Стимування або компроміс з Іраном сприймається як поразка, оскільки Тегеран зберігає свій "кільцевий" вплив (Табаат га-Еш) через проксі-мережі. Але угода також наочно показала обмеженість можливостей Ізраїлю диктувати порядок денний супердержаві, коли їхні стратегічні вектори розходяться. Це боліоче усвідомлення меж власної військової сили – сили, здатної вигравати битви, але не спроможної самотужки переформатувати політичну карту регіону, і, по суті, крах багаторічної політики Нетанягу.

Четверте – регіональний контекст: прагматизм країн Перської затоки. Монархії Перської затоки зробили вибір, який виявився несподіваним для прихильників жорсткої антиіранської коаліції. Замість того щоб стати опорою такої коаліції під егідою США та Ізраїлю, вони обрали стратегію хеджування і деескалації. Єдине винятком – ОАЕ, але й тут, скоріше, результат за фактом буде проміжним. Логіка арабських країн тут прозора: економічна стабілізація і безпека власних торговельних шляхів виявилися важливішими за ідеологічну війну з Тегераном. Для Ер-Ріяда, Дохи і навіть Абу-Дабі Іран – небезпечний сусід, але сусід, з яким треба жити. Це стратегічний реалізм, а не симпатія. Я неодноразово чув від арабських експертів саме таку думку. Як наслідок – дипломатична ізоляція жорсткої лінії Ізраїлю в регіоні, яка стала одним із небачених результатів конфлікту.

П'яте – стратегічні активи Ірану залишилися недоторканими. Іран виходить із кризи, зберігши свої головні геополітичні козирі, і вони навіть не стали предметом першочергових переговорів. Бачимо асиметричний важіль: здатність загрозувати світові торгівлі у вузьких місцях – Ормузькій протоці і Баб-ель-Мандебі – залишилася цілком функціональною. Це інструмент глобального шантажу, який змусив США сісти за стіл переговорів і який нікуди не зникне після підписання угоди. Регіональна мережа впливу, незважаючи на удари, зберігла архітектуру. Взаємозв'язок різних фронтів і партнерських структур – це не просто набір союзників, це система, яку важко демонтувати точковими ударами. Нарешті, сам факт прямого діалогу з Вашингтоном повертає Іран у вищу лігу дипломатії і послаблює ефект багаторічної ізоляції.

Шосте – пастка переможця, або що буде в Ірані після угоди. Угода – це не фінальна точка, а стартовий пістолет для внутрішньої боротьби за ресурс. І ця боротьба може зроби з Іраном те, чого не зробили ні санкції, ні військові удари. КВІР виходить із кризи як домінуюча сила – економічна, силова і символічна. Але домінування в умовах дефіциту і домінування в умовах ресурсу – це різні стани. Дефіцит консолідує через ієрархію: коли ділити нічого, фракційні апетити придушуються спільною загрозою. Коли з'являється реальний ресурс для розподілу – ієрархія стає перешкодою, а не захистом. Це класична пастка переможця.

Лінії розколу всередині Корпусу не виникнуть після угоди – вони вже існують, просто заморожені. Різні командири контролюють різні економічні анклави: порти, прикордонні переходи, будівельні ринки провінцій. Реконструкція і зняття санкцій означають переділ цих анклавів або їх легалізацію, що автоматично створює конфлікт інтересів. Покоління офіцерів, які воювали в Сирії та Іраку, мають інші очікування, ніж старе покоління революціонерів. Вони вважать, що "заробили". Силова вертикаль, фінансові підрозділи і Басідж мають різну економічну логіку і різних покровителів усередині системи.

Ключове питання, яке визначить наступний цикл іранської політики: хто є реальним розпорядником ресурсів після угоди – уряд чи КВІР? Якщо іноземні інвестиції і контракти йдуть через урядові міністерства – технократи отримують важіль. Якщо КВІР через підконтрольні холдинги перехоплює контракти на рівні реалізації – уряд Фейсхіана стає вітриною без змісту: менеджером легітимності назовні і буфером невдоволення всередині.

Історичний патерн однозначний: після кожного великого зовнішнього шоку Корпус розширював економічну присутність, а не звужував. Але найбільш недооцінений сценарій – не конфлікт між урядом і КВІР, а розкол усередині самого Корпусу через розподіл здобутків. Великі гроші руйнують вертикаль знизу ефективніше, ніж зовнішній тиск. Найближча історична паралель – не іранська, а російська: розподіл активів після розпаду СРСР розколов силові структури на конкуруючі кланові угруповання набагато ефективніше, ніж будь-який зовнішній чинник.

І врешті-решт, новий верховний лідер, Моджтаба Хаменеї, який залишається архітектурною проблемою. Прихід Моджтаби Хаменеї до влади є продуктом генеральського консенсусу, а не революційної традиції. На відміну від батька, який десятиліттями вибудовував систему противаг між релігійними авторитетами, цивільними технократами та силовиками, Моджтаба структурно не може виконувати функцію арбітра – бо він є продуктом однієї зі сторін, а не наглядцем над усіма. Коли республіканські інститути або помірковані еліти спробують апелювати до Рахбара з вимогою збалансувати апетити генералів, вони побачать, що апелювати нема до кого.

Верховний лідер і КВІР стали одним і тим самим. Сам факт спадкової передачі влади від батька до сина – ідеологічна катастрофа для системи, яка подала шаха саме під гаслом ліквідації монархії. Для значної частини традиційного шіїтського духовенства і республіканського крила Моджтаба – "нео-шах" у чалмі. Поки тривала війна, цей розкол маскувався необхідністю виживання. Коли постане питання мирного розподілу ресурсів – він стане видимим. Моджтаба в цій конфігурації приречений бути розпорядником, а не арбитром. А розпорядник, який вичерпав ресурс або не зміг його справедливо розподілити, стає непотрібним.

Угода закриває одну главу іранської історії. Наступна – про те, чи зможе система, що навчилася виживати під тиском, навчитися жити без нього.

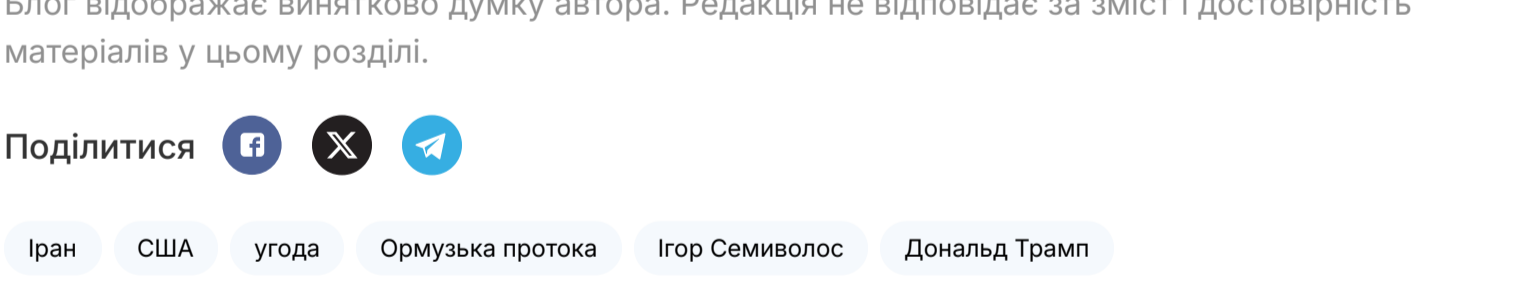
Джерело: [Igor Semyvolos / Facebook](#)

Опубліковано з особистого дозволу автора

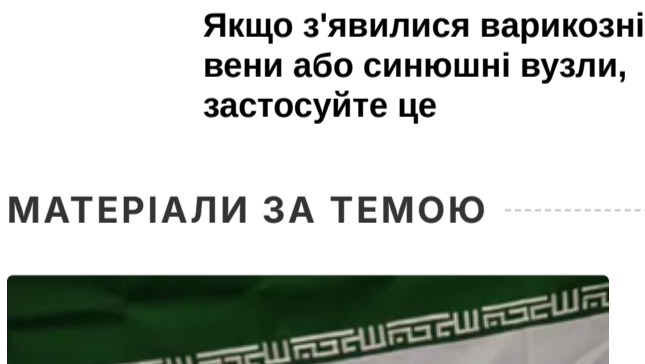
Блог відображає виняткову думку автора. Редакція не відповідає за зміст і достовірність матеріалів у цьому розділі.

Поділитися

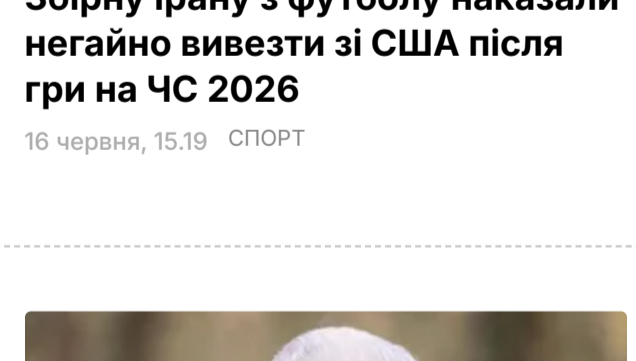
Іран США угода Ормузька протока Ігор Семиволос Дональд Трамп

МАТЕРІАЛИ ЗА ТЕМОЮ

 <p>У переговорному процесі США дали Ірану "зброю, потужнішу за будь-яку ядерну". Про що йдеться</p> <p>17 червня, 10.34 СВІТ</p>	 <p>Не дали навіть відновитися. Збірну Ірану з футболу наказали негайно вивести зі США після гри на ЧС 2026</p> <p>19 червня, 15.19 СПОРТ</p>	 <p>"Ми – бананова республіка". Ізраїль не дотримуватиметься мирної угоди Трампа з Іраном</p> <p>15 червня, 13.04 СВІТ</p>
---	---	--

БУЛЬВАР

 <p>Жовті плями зникнуть – просто засипте це в унітаз і потреть щіткою</p> <p>17 червня, 14.48 БУЛЬВАР</p>	 <p>"Це ідеальна страва, гідна короля". Рецепт улюбленого різотто Чарльза III з грибами</p> <p>17 червня, 14.42 БУЛЬВАР</p>	 <p>"Неземна краса", "Приголомшлива генетика". У мережу потрапило відео вучки Пугачової</p> <p>17 червня, 14.21 БУЛЬВАР</p>
--	---	---

<p>НОВИНИ</p> <p>Війна в Україні</p> <p>Глобліка</p> <p>Світ</p> <p>Спорт</p> <p>Культура</p> <p>Техно</p> <p>Спосіб життя</p> <p>Надзвичайні події</p> <p>Інфографіка</p> <p>Цікаве</p>	<p>РОЗДІЛИ</p> <p>Новини</p> <p>Публікації та інтерв'ю</p> <p>У гостях у Гордона</p> <p>Блоги</p> <p>Бульвар</p> <p>LIVE</p> <p>Ексклюзив </p> <p>Фото</p> <p>Відео</p> <p>Опитування</p> <p>YouTube-шоу</p> <p>Спецпроекти</p>	<p>МІСТО</p> <p>Київ</p> <p>Львів</p> <p>Одеса</p> <p>Донецьк</p> <p>Харків</p> <p>Дніпро</p> <p>Маріуполь</p> <p>Луганськ</p>	<p>СОЦМЕРЕЖИ</p> <p> Дмитро Гордон</p> <p> Гордон</p> <p> Дмитро Гордон</p> <p> Гордон</p> <p> Дмитро Гордон</p> <p> Гордон</p> <p> Дмитро Гордон</p> <p> Олеся Бацман</p> <p> Дмитро Гордон</p> <p> Flipboard</p> <p> RSS</p> <p> У гостях у Гордона</p> <p> Дмитро Гордон</p> <p> Олеся Бацман</p>	<p>Правила користування сайтом та використання матеріалів</p> <p>Політика конфіденційності та захисту персональних даних</p> <p>Договір предняння про використання сайту</p> <p>інтернет-видання "ГОРДОН"</p>	<p>ІНФОРМАЦІЯ</p> <p>Вакансії</p> <p>Редакція</p> <p>Реклама на сайті</p> <p>Правова інформація</p> <p>Як нас читати на тимчасово окупованих територіях</p>
--	---	--	--	---	---

+380 (44) 207-13-01 +380 (44) 207-13-02 editor@gordonua.com Повернутися нагору

© 2026. Всі права захищені. Designed by **Kizdev**

Всі матеріали, які розміщені на цьому сайті з посиланням на агентство "Інтерфакс-Україна", не підлягають подальшому відтворенню та/або розповсюдженню в будь-якій формі, крім ек сканського дозволу.

Усі опубліковані фотоматеріали **Depositphotos.ua** не підлягають подальшому відтворенню та/або розповсюдженню в будь-якій формі без письмового дозволу компанії.

Матеріали, позначені піктограмами PR, "Інновація", "Думка", "Персона", "Актуально", "Вибори" та "Вплив", публікуються на правах реклами.

Комерційні матеріали можуть розміщуватися у розділі "Пресрелайз". У випадках суцільної значущості публікація в цьому розділі допускається і на безоплатній основі.

Вебсайт "Інтернет-видання "ГОРДОН", ідентифікований в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R40-05269

вул. Професора Підвиноцького, 6-В, м. Київ, Україна, 01003

Призначено для осіб, старших за 21 рік

СВІЖІ БЛОГИ

- Семиволос: Іран шантажем змусив США до переговорів, і так буде після угоди
17 червня, 15.47
- Тишкевич: Пацієнт Лукашенко майже готовий. І не тільки через страх перед Міддром
17 червня, 14.26
- Луценко: Як би Трамп не відвертався від Зеленського, він мусить визнати
17 червня, 13.38
- Штілгерман: То на якому етапі антибалістичний щит?
17 червня, 12.31
- Левін: Україна знає, як і будь-який котик, – удруге не треба
17 червня, 11.24

[Більше блогів](#)

РЕКЛАМА

НАЙПОПУЛЯРНІШЕ

- 1** Садовий розповів про навчання синів за кордоном: Ми багато платимо 23875
- 2** У країні з російською військовою базою відбудуться навчання за участю НАТО 8466
- 3** Біденко: Якби Україна капітулювала, її рейтинг різко покращився б 8212
- 4** Революція в енергетиці – американський стартап залучив \$54 млн для освоєння нового джерела енергії 7968
- 5** Пекар: "Ви нам винні, бо ми вас від Росії захищаємо" – це розвод лоялів 6334

[НАЙПОПУЛЯРНІШЕ](#)

РЕКЛАМА

Гроші владуть з неба після того, як прочитаеш це

САМОПІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ ШКОДИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я. Нетримання сечі більше не проблема! Рекомендую цей екстракт

Сукні, що роблять образ незабутнім

СВІЖІ НОВИНИ

Сьогодні, 15.59

Більш ніж половина опитаних українців хоче замінити Зеленського після війни – опитування

Сьогодні, 15.47

Семиволос: Іран шантажем змусив США до переговорів, і так буде після угоди

Сьогодні, 15.36

Бізнес: виступив проти підвищення вантажних тарифів "Укразлінци" – "Інтерфакс-Україна"

Сьогодні, 15.18

"Це не крапка". Завершено розслідування стосовно Януковича й 16 екс-чиновників щодо злочинів проти М'яйдану

Сьогодні, 15.06

На тлі конфлікту з Героями УПА. Що пишуть польські медіа про ймовірний візит Зеленського у Гданськ

Сьогодні, 14.40

"Найгірша паливна криза в історії". Удари України позбавили РФ третини нафтопереробки

Сьогодні, 14.35

Садовий про відновлення перельотів зі Львова: Ви чули, щоб атакували аеропорт в Москві чи Санкт-Петербурзі?

Сьогодні, 14.24

У Хмельницькій області розбився Су-24М. Загинув відомий льотчик-вишарувавч. Головне

Сьогодні, 14.18

Європу накриє спека із Сахари. Температура значно перевищить норму

Сьогодні, 14.15

"Закупався полкорм". У Петербурзі затримали "недоторканного" бізнесмена з оточення Путіна. Перші подробиці

[Більше новин](#)

ПОПУЛЯРНЕ В БУЛЬВАРІ

- 1** Садовий розповів про навчання синів за кордоном: Ми багато платимо 23075
- 2** "У літаку розбився Путін?" Притула попередив, що українцям днями варто чекати хороших новин 6848
- 3** В авіатроці розбився відомий американський співак 5162
- 4** Струнка Пугачова та підкачанні Галкін "засвітлюлися" під час романтичної прогулянки. Фото 4369
- 5** Чому Путін перестав вимовляти звуки. Стоматологиня розкрила секрет "недорозвиненої щелепи" 3537